

GLÓWNY INSPEKTOR SANITARNY

Warszawa, dnia 2017 -05- 30

GIS-PZ-HD-073-00009/MS/17

SK 14940/2017

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro RPO
Al. Solidarności 77
00-090 Warszawa

Szanowny Panie Adamie

w odpowiedzi na pismo z dnia 25 kwietnia 2017 r. znak: VII.552.2.2016.MM w sprawie odnoszącej się do nieprawidłowości w zakresie wydawanych przez Państwowych Powiatowych Inspektorów Sanitarnych opinii sanitarnych w placówkach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3, wynikających z rozbieżności interpretacji przepisów ustawy ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. *o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3* (Dz. U. z 2016 r., poz. 157) oraz rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. *w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy* (Dz. U. z 2014 r. poz. 925), uprzejmie informuję, że mając na względzie wagę problemu i konieczność ustalenia spójnych zasad stosowania ww. przepisów przez Państwową Inspekcję Sanitarną, Główny Inspektorat Sanitarny pismem z dnia 11 kwietnia 2017 r. znak: GIS-PZ-HD-073-00001/AC/17 zwrócił się z prośbą do Dyrektora Departamentu Polityki Rodzinnej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej o wyrażenie opinii w przedmiotowym zakresie.

Główny Inspektor Sanitarny
z up.
Grzegorz Hudzik
Zastępca Głównego Inspektora Sanitarnego

GIS-PZ-HD-073-00001/AC/17
SK 11284/2017

Warszawa, dnia ..... 11 KWI. 2017

Pan Olgierd Podgórski
Dyrektor Departamentu Polityki Rodzinnej
Ministerstwo Rodziny, Pracy
i Polityki Społecznej

W związku z art. 25 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2013 r. poz. 1457, z późn. zm), zwanej dalej „ustawą”, zgodnie z którym podmioty ubiegające się o rejestrację żłobków oraz tzw. klubów dziecięcych zobowiązane są do uzyskania pozytywnej opinii właściwego państwowego inspektora sanitarnego, dotyczącej stanu sanitarnego lokalu przeznaczonego na działalność wymienionych placówek, uprzejmie proszę o zajęcie stanowiska w zakresie interpretacji przepisów prawnych regulujących ww. wymogi.

Z uwagi na liczne rozbieżności interpretacyjne, dotyczące niektórych przepisów ustawy oraz przepisów rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 10 lipca 2014 r. w sprawie wymagań lokalowych i sanitarnych jakie musi spełniać lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy (Dz. U. z 2014 r. poz. 925), zwane dalej „rozporządzeniem”, konieczne jest ustalenie spójnych zasad ich stosowania. W związku z niniejszym zwracam się, z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii odnośnie stosowania tych przepisów.

Zgodnie z art. 24 ust. 1 pkt 1 ustawy *lokal, w którym tworzony i prowadzony jest żłobek posiada co najmniej dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku dzieci*. Natomiast lokal, w którym tworzony i prowadzony jest klub dziecięcy posiada co najmniej jedno pomieszczenie. Ponadto zgodnie z § 2 rozporządzenia

Lokal, w którym ma być prowadzony żłobek lub klub dziecięcy, oraz jego wyposażenie spełniają następujące warunki:

1) powierzchnia każdego pomieszczenia przeznaczonego na zbiorowy pobyt od 3 do 5 dzieci wynosi co najmniej 16 m²; w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko, z tym że:

a) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2 m², jeżeli czas pobytu dziecka nie przekracza 5 godzin dziennie,

b) powierzchnia przypadająca na każde kolejne dziecko wynosi co najmniej 2,5 m², jeżeli czas pobytu dziecka przekracza 5 godzin dziennie.

Powyższe regulacje budzą wątpliwości np. z uwagi na fakt, że nie uwzględniono w nich podziału dzieci na grupy. Pierwsza i zasadnicza kwestia dotyczy wymaganej liczby pomieszczeń przy założeniu, że do placówki będzie uczęszczać więcej niż jedna grupa dzieci. Zgodnie z art. 24 ust. 1 ustawy żłobek, jako minimum lokalowe musi posiadać dwa pomieszczenia, w tym jedno przystosowane do odpoczynku. Wymóg posiadania sali przystosowanej do wypoczynku jest jak najbardziej uzasadniony, ponieważ dzieci w wieku do lat 3 śpią nie tylko w porze nocnej, lecz również w ciągu dnia. Czy oznacza to jednak, że każda grupa dzieci powinna mieć zapewnioną możliwość korzystania z dwóch pomieszczeń, w tym z jednego na stałe przeznaczonego do wypoczynku oraz drugiej sali zabaw, czy też dopuszcza się możliwość, by w każdej z dwóch sal przebywała odrębna grupa dzieci (o liczebności dostosowanej do powierzchni sali), przy czym w tej samej sali dzieci miałyby zarówno np. bawić się jak i spać/leżakować? Pod uwagę brana jest również interpretacja, zgodnie z którą liczba pomieszczeń powinna być równa liczbie grup dzieci plus dodatkowe pomieszczenie przeznaczone tylko do wypoczynku (dostosowane pod względem powierzchni do liczby dzieci z kilku grup łącznie albo np. dostosowane do najliczebniejszej grupy a każda z grup miałaby wyznaczone inne godziny spania/leżakowania itp.). Uprzejmie proszę o ocenę, którą z interpretacji należy uznać za właściwą, ewentualnie o wskazanie innego rozwiązania, które należałoby przyjąć do stosowania przy wydawaniu opinii potwierdzających spełnienie wymogów lokalowych dla placówek opieki nad dziećmi do lat 3.

Kolejną kwestią budzącą wątpliwości jest przepis § 2 rozporządzenia, w którego treści stwierdza się, iż „w przypadku liczby dzieci większej niż 5 powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu na każde kolejne dziecko”, przy czym określa się zasady naliczania zwiększonej powierzchni dla każdego kolejnego dziecka z uwzględnieniem czasu pobytu dziecka w placówce. Czy należy zatem przyjąć,

iż zwiększenie powierzchni na każde kolejne dziecko (o 2 m² lub 2,5 m² w zależności od liczby godzin pobytu) dotyczy jednego pomieszczenia, w którym stale przebywa grupa, czy też (do takiego wniosku może prowadzić użyte w przepisie sformułowanie, iż powierzchnia każdego pomieszczenia ulega odpowiedniemu zwiększeniu) również innych pomieszczeń?

Powyższe zagadnienie wiąże się z kwestią wcześniej sformułowanego pytania w sprawie wymogu posiadania sali przystosowanej do wypoczynku i w istocie sprowadzić ją można do pytania czy każda z grup dzieci w żłobku może mieć do dyspozycji jedno pomieszczenie, spełniające jednocześnie funkcję sali zabaw oraz sali do spania/leżakowania, czy też każda grupa musi mieć dostęp do dwóch oddzielnych pomieszczeń.

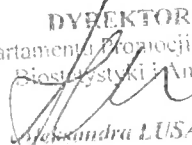
Wszystkie wątpliwości w zakresie interpretacji ww. przepisów są ze sobą powiązane, stąd pilna potrzeba wypracowania spójnych rozwiązań i wyeliminowania ewentualnych sprzeczności. Z powyższymi pytaniami wiąże się kolejne, które staje się konsekwencją przyjęcia (ewentualnego) założenia, iż każda z grup w żłobku powinna mieć dostęp do dwóch pomieszczeń, tj. sali zabaw oraz sali wypoczynku. Czy zatem pomieszczenie przeznaczone wyłącznie do wypoczynku będzie również, podobnie jak sala zabaw, zgodnie z przepisem § 2 rozporządzenia pomieszczeniem przeznaczonym na zbiorowy pobyt dzieci, do którego stosuje się te same wymogi dotyczące powierzchni, które znajdują zastosowanie w odniesieniu do sal zabaw?

Mając na względzie powyższe, wyływa także zasadnicze pytanie, co należy rozumieć pod sformulowaniem: „*pomieszczenie przystosowane do odpoczynku*”? Wydaje się, że wyżej przywołane sformułowanie „*pomieszczenie przystosowane do odpoczynku*” dopuszcza niejako możliwość interpretacji, że pomieszczenie może zostać dostosowane do odpoczynku poprzez zapewnienie warunków niezbędnych tylko na czas odpoczynku tj. m.in. poprzez rozłożenie leżaków, wyciszenie pomieszczenia itd., a poza godzinami odpoczynku może być wykorzystywane również w innych celach.

Przyjmując teoretycznie założenie ustawodawcy, że pod określeniem „*pomieszczenie przystosowane do odpoczynku*” winno się rozumieć jako osobne – odrębne pomieszczenie przeznaczone tylko i wyłącznie na potrzeby odpoczynku (przez cały czas pobytu podopiecznych w placówce), to bardziej adekwatnym i jednoznacznym (nie stwarzającym wątpliwości interpretacyjnych) sformulowaniem, w przypadku takiego wymogu, wydaje się być określenie: „*pomieszczenie przeznaczone do odpoczynku.*”

W związku z powyższym zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie opinii w ww. zakresie.

Rozstrzygnięcie kwestii spornych oraz budzących wątpliwości dotyczących stosowania przywołanych przepisów jest konieczne do wypracowania spójnych, jednolitych zasad działania organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej w związku z nadzorem sanitarnym nad placówkami dla dzieci w wieku poniżej lat 3, a przede wszystkim jest niezbędne do określenia jednoznacznych oraz przejrzystych wymogów dla podmiotów tworzących ww. placówki.

DYREKTOR
Departamentu Promocji Zdrowia,
Biosygnowistyki i Analiz

Aleksandra LUSAWA

Główny Inspektorat Sanitarny
ul. Targowa 65. 03-729 Warszawa
REGON: 016182448
NIP: 525-21-47-194

OPLATA POBRANA
TAXE PERÇUE-POLOGNE
Umowa Nr ID 3276/U/W
z Poczta Polska S.A. z dn. 01.04.2016 r.
Nadano w UP Warszawa 4

GIS-PZ-HD-073-00009/MS/17
SK 14940/2017

Pan
Adam Bodnar
Rzecznik Praw Obywatelskich
Biuro RPO
Al. Solidarności 77
00-900 Warszawa